

som Danmark og Norge, bør man ikke ganske slaa Brag paa det Hensyn hellere at have nogenlunde tilsvarende Regler, og endelig udtalte han følgende — og dette rammer ganske lærligt det Punkt, som det ærede Medlem mente, man burde indskrænke Lovforslaget til, nemlig de kortere Forældelsesfrister i Handelsforhold —: „Med Hensyn til Kreditordning og den Slags Ting vil jeg sige, at en kort Forældelsesfrist har medført sociale Goder af uburderlig Art“ — uburderlig Art! — „som ogsaa vi bør søge at tilegne os“. I Forbindelse dermed vil jeg for alle praktiske Rægsfolk, som ikke have videre Interesse for dette Lovforslag eller lyst til at trænge videre ind, deri endnu citere en Udtalelse af Statsminister Hagerup, der lyder saaledes: „Jeg tror, det er gaaet mange Mennesker ligesom mig — belært af bitre Erfaringer gemmer jeg paa Regninger, og jeg synes, det er ganske besværligt at gemme paa Regninger i 20 Aar, og jeg havde glædet mig til, naar denne Lov var kommen i Stand, at foranstalte en større Autodase“ — en større Opbrænding nemlig af gamle Regninger — „men denne Glæde kommer jeg altsaa til at gaa Glip af, hvis Hr. Sundes Forslag gaar igennem“. Der forelaa nemlig et Ændringsforslag, som kunde skyde Tiden ud, og det var med Hensyn dertil, han syntes, at Udsigten var glippet, men imidlertid Lovforslaget blev gennemført. Det Ændringsforslag, som han der sigtede til, og som har sat sine Spor i den endelig vedtagne Lov, vil jeg nævne med det samme. Det er et Punkt, hvor jeg ganske vist ogsaa mener, man noget kan mildne Lovforslagets strenge Regler over for Publikum, og det er, naar der i § 23 staar, at „Lovforslagets Bestemmelse finder Anvendelse ogsaa paa tidligere stiftede Fordringer“. Det er jo en haard Regel, at ogsaa de Fordringer, der ere stiftede før Lovens Ikrafttræden, altsaa Kredit, der er givet under ganske andre Forudsætninger, rammes af Lovens Forældelsesfrister. Det blev man forstræffet over i Norge, og derfor stillede Grosserer Sunde, der saa vidt jeg ved, er Formand for Byraadet i Kristiania, Forslag om, at Loven slet ikke skulde finde Anvendelse paa tidligere stiftede, men kun paa fremtidig stiftede Fordringer. Dette blev ogsaa vedtaget i første Omgang i Odelstinget. Det blev saa imidlertid taget op igen i Lagtinget, og der vedtog man efter Statsminister Hagerups subsidære Forslag, at vel skulde Loven ikke komme til Anvendelse paa tidligere stiftede Fordringer i den Udstrækning, hvori det var bestemt her, men dog saaledes, at Foræld-

sesfristen skulde regnes fra Lovens Ikrafttræden. Det er den almindelige Regel ved Forældelser ligesom f. Eks. ved Hævd og den Slags eksstinktive Forhold, at man ved ny Lovs Indførelse regner de ny Frister fra Lovens Ikrafttræden. Det er Mellemvejen mellem den strengere Bestemmelse her og den temmelig urimelige Bestemmelse, som de altsaa havde vedtaget i Odelstinget i første Omgang. I Hensald dertil vedtog ogsaa Lagtinget med stort Flertal den af Statsminister Hagerup foreslaaede Bestemmelse. Jeg tør tro, at dette er den endelige Lov; jeg har ikke kunnet finde den her oppe i Biblioteket, saa jeg tør ikke sige det bestemt. Der mener jeg ganske vist ogsaa, der kunde være Grund til at imødetomme Betænelighederne ved Lovforslaget. Hertil skal jeg indskrænke mig, idet jeg paa ny anbefaler, at Lovforslaget fremmes og vedtages i saa stort Omfang, som vi nu maatte kunne blive enige om.

Zahle: Jeg vilde gerne give de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem for Stubbeboing (N. J. Larsen), min fuldstændige Tilslutning. Det forekommer mig at være den Maade, som dette Lovforslag bør modtages paa, naar det kommer her i Tinget til første Behandling, og det er for Resten omtrent den samme Maade, hvorpaa det blev modtaget i Fjor, kun var det den Gang ikke det ærede Medlem for Stubbeboing men det ærede Medlem for Køge (Alberti), der udtalte sig om Forslaget. Det ærede Medlem for Stubbeboing nævnte imidlertid i Forbindelse med Lovforslaget et Navn, som jeg saa heller ikke generer mig for at gentage, Navnet paa den Mand, fra hvem dette Forslag egentlig kommer, det er Hr. Thomsen. Hele Ulykken med dette Forslag forholder sig nemlig saaledes, at der var en Gang en juridisk Kandidat, som skulde skrive en Doktordisputats, og saa skrev han en Doktordisputats om Forældelse af Fordringsrettigheder, en meget udmærket videnskabelig Afhandling, og da han havde høstet megen Ros og Ære for sin gode Doktordisputats, gif han videre og udarbejdede dette Forslag, idet han vilde give sine Teorier Lovskraft. Teorien kunde være meget smuk, men det forekommer mig ikke, at praktiske Lovgivere have Grund til at optage dette Spørgsmaal, for det praktiske Liv virkelig hyder det, og jeg tillader mig at paastaa, at Forholdene ikke praktisk foreligge saaledes, at der er nogen Grund til at tage dette Spørgsmaal op. Man maatte kunde paavise bestemte Ulykker, der ere opstaaede